హసీనా

బుద్ధి పదునెక్కిన జీవులు జీవితంలో తమకు అందవలసినవన్నీ అందలేదనీ, అన్యాయం జరిగిపోతున్నదనీ భావించినప్పుడు ఏ దోవనపోతారో అందులోకి అడుగుపెట్టాను నేను.

వ్యవస్థ యిట్లా కుళ్ళిపోతున్నదేమిటి? అది సక్రమంగా ఎందుకు లేదూ? అంటూ తెగ మథనపడిపోతున్నాను. అబద్ధం, మోసం, అవినీతి సర్వత్రా సామాన్యమైపోయాయి. నీతిగా బతికి పైకిరావటం యీ దేశంలో యీ కాలంలో కల్ల. నీతిపరులు అడుక్కేపోతున్నారు.

లక్షమంది నీతిపరుల్లో ఏ ఒక్కడో పైకి తేల్తాడేమో! పైకి తేలేవాళ్లలో చాలా భాగం అవినీతి పరులేనన్నది ప్రత్యక్ష సత్యం. లంచమూ, నల్లడబ్బూ, దొంగలెక్కలూ లేకుండా బాగుపడ్డవాళ్లు అరుదు.

ఈయనగారు ప్రభుత్వంవారికి నమ్మకస్థుడైన ఉద్యోగిగా పాతికేళ్ళనుంచీ పనిచేస్తున్నారు. ఉద్యోగంలో ఆఫీసరే. అయినా రిటైరయ్యేనాటికి నూకు నెత్తిమీద అద్దెకప్పేగానీ సొంతకప్పుండదని స్పష్టమైంది. లోకరీతిగా పోయుంటే కథ మరోవిధంగా వుండేది! శిబిచక్రవర్తీ, రంతిదేవుడూ, హరిశ్చంద్రుడూ కూడా చాలా కష్టాలు పడ్డట్లు మా చిన్నబ్బాయి తెలుగు వాచకంలో నుంచీ వల్లెవేస్తుంటాడు. మేము చిన్నప్పుడు చదివిన పాఠాలే! వాళ్లకులాగా మాకూ దేవుడు ఆఖర్లో సకలసంపదలు దయచేయిస్తాడన్న అనుమానంకూడా లేదు నాకు! వాచకాల నీతికీ ఆనందానికీ అవినాభావ సంబంధమున్నట్లూ, నీతికి తోబుట్టువే తృప్తి అయినట్లూ, నీతిమంతులకు ఆఖరికి ప్రతిఫలం దొరికే తీరుతుందన్న భ్రమలు ఎందుకుగాను కల్పించబడుతున్నాయన్న ప్రశ్న తలెత్తుతుంది.

ఇప్పుడు ఇన్ని ఆలోచన్లూ నా చుట్టూ ముసిరి నన్ను పీడిస్తున్నాయంటే దాని క్కారణం వుంది. మా అమ్మాయి ఇంటరు పరీక్షలు రాస్తున్నది. రోజూ ననుగుడే...

"నేనైతే రోజూ కష్టపడి పుస్తకాలన్నీ అర్ధరాత్రిదాకా చదవాలి! మా క్లాసమ్మాయిలు

చక్కగా అవుటయిన ప్రశ్నాపత్రాలు చూసుకుని ఎనిమిదింటికే నిద్రపోతున్నారు. నాకేమో ఎవరూ పేపర్లు తెచ్చివ్వరు!... నిన్న మా స్నేహితురాలు లక్ష్మికి ఎంత కోపం వచ్చిందో. రేపు రాబోయే జువాలజీ పేపరు ఇంగ్లీషుది దొరకలేదు, తెలుగుది దొరికి చచ్చింది. దీన్ని ఇంగ్లీషులోకి మార్చుకోవాల్సి వచ్చింది' అని తెగతిట్టుకుంది... నాలాగా మొత్తం చదవాల్సివుంటే ఏమనేదో!"

ఈ ప్రకారంగా రోజుకోరకంగా గొణుక్కుంటుంది పాప. దాని అవస్థ చూడలేక దానికి సమాధానం చెప్పలేక నేను ఇన్ని ఆలోచన్లు చేస్తున్నాను. ఏదో ఒక సందర్భంగా ఇలాంటి ఆలోచన్లు, చాలాసార్లు చేశాను. ఈ వ్యవస్థలో యింత అన్యాయం యిలాగా పండిపోయింది గనుక ఇహ ఇది నాశనమైపోవాల్సిందేనన్న నిశ్చయానికి వస్తున్నాను.

నేను యిలాగా ఆలోచించుకుంటూ బాధపడుతూ వుండగా పనిమనిషి హసీనా ధనధనా లోపలికి వచ్చింది. ఆ మనిషి నడక తీరే అంత. అయిదున్నర అడుగుల ఎత్తూ, పలుచగా వుండి గట్టితనం గల దృఢమైన శరీరమూ, పోషణలేక మోటు తేలినా ఆకర్షణీయమైన ముఖకవళికలూ, మెడని కావలించుకున్న బహానల్లని పూసలదండా, ఖంగున మోగే గొంతూ... ఒకసారి చూసిన వారెవరైనా ఆసక్తితో రెండోసారి చూసితీర్తారు హసీనాను. దానికి ముప్ఫైయిఏళ్లు దాటి వుండొచ్చుకాని ఇరవై ఏళ్ళ బాలకుమారినన్నట్లు చకచకలాడిపోతూ, తనలో ఎవరికీ తెలీని నిగూఢమైన గొప్పదనమున్నట్లు విరగబడిపోతూ వుంటుంది.

ధనధనా నడుస్తూనే "గిన్నెలు బయటేశారా?" అన్నది. 'యజమానురాలి' నన్న గౌరవంలేదు. అడగటంలో వినయంలేదు!

"సాయెబులంతే!" అన్నాడు జవాను కొండయ్య.

"దూదేకుల వాళ్ళు కూడానా?" అంటూ కొక్కిరించాడు ప్రక్కింటి జవాను త్రిమూర్తులు మెల్లగా.

హసీనాని ఎదురుగా ఎవరూ ఏమీ అనరు.

రంజాన్ నెలలో భర్త, పిల్లల క్షేమం కోసమంటూ పగలంతా వుపవాసముండీ ఎంగిలి కూడా మింగకుండా వుమ్మేస్తుంది హసీనా. గారీబీ నెల్లో దస్తగిర్ స్వామి మొక్కు తీర్చుకోవడానికి ఫకీర్లని పిలిచి మేలా చేయించి, ఒక మేకను కోసి విందు చేసింది... చెయ్యాలనుకున్న ప్రతి పనినీ ఎలాగో పూర్తిచేస్తుంది. మేకని ఏ వూళ్లోనో రాత్రికి రాత్రి దొంగలించి తెచ్చి వుంటుందని నాకు అనుమానం. ఎందుకంటే పండుగ ఖర్చుకు లేదని అంకు ముందు రోజే నన్ను అయిదురూపాయలు ఎడ్వాన్సు అడిగింది. మేకను కొనడం సామాన్యమా? యాభై రూపాయలు లేనిదే పిల్ల మేక కూడా రాదు! అయినా అలగావాళ్ళకే

నీతినియమాలేమిటి?! ఇహ సినిమాల సంగతి సరేసరి! వారానికో సారైనా పిల్లాజెల్లాతో ఒక సినిమా చూస్తుంది. మర్నాడంతా చాలా హుషారుగా వుంటుంది. డబ్బులా? గేటు కీపరు తెలిసినవాడైతే పిల్లలందర్నీ టికెట్టు లేకుండానే లోపలికి వదుల్తాడట. సినిమా కథ, జోకులు, పాటలు కూనిరాగాలు... అబ్బో రెండురోజులవరకు మాట్లాడ్డానికి చాలా సరుకు. నిజం చెప్పాలంటే హసీనాని చూస్తే నాకు కొంత అసూయ కలుగుతుంది కూడా. నేను సినిమా చూసివస్తే విమర్శిస్తానుగాని సంతోషించలేను. హసీనాకంటే ఎక్కువగానే పండుగలు చేస్తానుగాని అందులో తృప్తిలేదు!... ఆ ఒక అలగా మనిషిని గురించి ఇన్ని ఆలోచన్లేమిటి?

"అబ్బో, పెద్దబూబు! అదసలెవరో అడగండి!" అన్నాడు త్రిమూర్తులు ఒకసారి హసీనా లేనప్పుడు.

నేనడిగినప్పుడు ఒక్క నిముషం సమాధానం చెప్పకుండా నావేపు సూటిగా చూసింది. దాని సొంతవిషయాలు అడిగేహక్కు నాకు లేదని ఆ చూపుతో ఆ నిముషంలో నాకు తోచింది. తరువాత సౌమ్యంగానే చెప్పింది.

"నేను రెడ్ల పిల్లని" అని. మిగతాది కొండయ్య చెప్పాడు తర్వాత. అది మొగుణ్నొదిలేసి దూదేకుల సుబానీతో లేచొచ్చింది. సుబానీ ఇక్కడ వెల్ఫేర్ హాస్టల్లో పనిచేస్తాడు. వాళ్ళకు ఆరుగురు కొడుకులు. అబ్బో వాళ్ళు అసాధ్యులు. పిల్లడికి పదేళ్ళయినా నిండకుండానే ఏ హోటల్లోనో పనికి పెట్టేస్తారు. వాడి తిండి జరగ్గా జీతం యింటికొస్తుంది. అంతా సంపాదనే వాళ్ళకి. అందుకే అంత పైలా పచ్చీసుగా కనిపిస్తుంది హసీనా.

రెండు నెలలక్రితం సుబానీ వాసెక్టమీ ఆపరేషన్ చేయించుకోగా ఏదో గొడవైపోయి బరువు పనులకు పనికి రాకుండా పోయాడు. ఉద్యోగం పోయింది. అప్పుడే వాణ్ణి చూశాను. చూసి జడుసుకున్నాను. పొట్టిగా, నల్లగా, బుంగమీసాల్తో వున్నాడు. అందులోనూ అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్నాడేమో, మరీ వికారంగా కనిపించాడు నా కళ్ళకి. వాడి చిన్న కళ్ళు మాత్రం మెరుస్తూవున్నవి. వాడిని చూశాక హసీనా గర్వానికి కారణం అసలు అర్థం కాకుండా పోయింది.

"మా నాలుగోవాడికి ఎనిమిదో ఏడు. అయినా మా పెద్దాడికంటే బలంగా వుంటాడు. వాడిని చూసిన వాళ్ళంతా పదమూడేళ్ళా? అని అడుగుతారు. అంత పుష్టిగలవాడు! వాణ్ణి యీ వేళ్టినుంచి యీ పక్కవీధిలో కొత్తగా కట్టిన హోటల్లో పనికి పెట్టాను" అన్నది మొన్న. ఆ మాట తీరులో ఎంత గర్వమో! తన కొడుకు బలానికి ఏదో ఒలింపిక్ మెడల్ రాబోతున్నట్టు! గిన్నెస్‌బుక్ఆఫ్ రికార్డ్సులో పేరు ఎక్కబోతున్నట్టు!

"ఆ ఎనిమిదేళ్ళవాడినా! అప్పుడప్పుడూ ఇక్కడికి వెంటబడి ఒస్తుండేవాడే. ఆ చిన్న పిల్లాడేనా? అంత చిన్నవాడినా! వెళ్ళాడా?" అన్నాను సిరియాళుడి తల్లితో పార్వతీదేవి అన్నట్లు. హసీనా నవ్వేస్తూ-

"వాడికి నా దగ్గరే పడుకోవటం అలవాటు. హోటల్లో పడుకోనని పారిపోయొచ్చాడు ఏడుస్తూ. మళ్ళీ పొద్దున్నే తీసుకెళ్ళి దిగబెట్టి వచ్చాడు వాళ్ళయ్య. పని నేర్చుకోవాలిగదా" అన్నది.

ఇది రాక్షసత్వానికి పరాకాష్ఠగా అనిపించింది నాకు. ఎనిమిదేళ్ళ వాడంటే ఎంత పసివాడు! సినిమాలకోసం, సరదాలకోసం డబ్బులు తెమ్మని బండపనిలో దింపేసింది. డబ్బు మనిషిలోని మమకారాల్ని మింగెయ్యడమంటే ఇదే! అలగా వాళ్ళకి మమకారాలూ ఉండవా?

మా చిన్నవాడు మూడేళ్ళ బాబీకి విరేచనాలు పట్టుకున్నవి. పేరున్న పిల్లల స్పెషలిస్టుకు చూపించి అతను చెప్పినట్లు మందులు తెచ్చి వేస్తూనే వున్నాము. మూడు రోజులు గడిచినా అవి తగ్గనేలేదు. నాలుగో రోజుకు పిల్లవాడు వాడిన తోటకూర కాడలాగా వాలిపోతున్నాడు. నాకు కళ్ళనీళ్ళు తరవాయిగా వున్నది. పిల్లవాడిని చూస్తే ఎన్నో భయాలు పుట్టుకొస్తున్నవి. ఒక చిన్న పిల్లవాడి విరేచనాలు నయం చెయ్యలేని వైద్యశాస్త్రం మీద విరక్తి పుట్టింది...

"అప్పుడు నేనైతే యీ మందులన్నీ వెయ్యను" అన్నది హసీనా గర్వంగా నిలబడి. ఎంతైనా ఆరుగురు బిడ్డల్ని పెంచిన మనిషి. దాని వుపాయమేమిటో కనుక్కొని పిల్లవాణ్ణి బాగుచేసుకుందామన్న ఆతురతతో "అయితే నువ్వేం చేస్తావ్?" అనడిగాను. ఏదో గొప్ప రహస్యాన్ని దాచిపెడ్తున్నట్లు గుంభనంగా నవ్వింది హసీనా.

"మాకో పద్ధతి వుంది లెండి. ఆ పనిచేస్తే విరేచనాలు పరుగెత్తుకు పోవాల్సిందే!" అన్నది.

"అహ! అదేమిటో నాకు చెప్పాలి?" అన్నాను బలవంతపెడ్తూ. కాసేపు బెట్టుచేసి ఆఖరికి చెప్పింది.

"ఒక వస్తువు తీసుకోవాలి... దాని పేరు చెప్పకూడదు... దాన్ని నిప్పుమీద కాల్చి మణికట్టు మీద వాతపెడ్తే తగ్గిపోతై" అన్నది. ఇంతకీ ఆ వస్తువేమిటో చెప్పదేమిటి? అది మనింట్లో వుండేదో, వుండనిదో, దాన్ని సంపాదించుకొని చికిత్స ప్రారంభించటానికి ఆలస్యమౌతుందేమో! కొంతసేపు బతిమాలాక నామీద దయతలచి వరమిస్తున్న రాణిలాగా మొఖం పెట్టి సెలవిచ్చింది.

"దాని పేరు చెప్పకూడదు. పేరు చెప్తే మందు పనిచెయ్యదు! అది మన ఇంట్లో

వుండేదే. చారులో వేసేది... తెల్లటిది" అన్నది. కొంచెంసేపు ఆలోచించి-

"వెల్లుల్లిపాయా?" అన్నాను. అడిగితే అవుననదు, కాదనదు. ఆఖరికి నవ్వుతూ దయగా అన్నది.

"నేను రేపు దాన్ని తెచ్చి మీకు చూపిస్తానులెండి" అని.

దేవుడి దయవల్ల బాబిగాడి విరేచనాలు ఆ రాత్రికి తగ్గినయి. డాక్టరుగారి మందు పనిచేసింది. వైద్యవిజ్ఞానం యింతగా ప్రగతి సాధించాక విరేచనాలు తగ్గకపోవటం ఏమిటి! చాలా సంతోషంగా వున్నాను.

హసీనా నవ్వేకుంటూ వచ్చింది "బాబుకి ఎట్లా వుంది?" అన్నది రాగానే. నిన్నటి మాట జ్ఞాపకం వచ్చి "ఆ వస్తువు తెచ్చావా?" అన్నాను. బొడ్లోనుంచీ వెల్లుల్లి రెబ్బతీసి చూపించింది. నాకు నవ్వు ఆగలేదు. అలగావాళ్ల మూర్ఖత్వం యిట్లా వుంటుందన్నమాట! "దీన్ని కాల్చి వాత పెడితే విరేచనాలు తగ్గుతాయా? వెంటనే డాక్టరు దగ్గరకు తీసుకెళ్లి తగిన మందు వెయ్యాలి. మీరు ఇట్లాంటి వైద్యాలు చేసి పిల్లల్ని పాడు చేసుకుంటారు" అన్నాను.

హసీనా నిటారుగా నిలబడేవుంది. తల పొగరుగా పైకే వుంది. నన్ను చూడకుండా నేలను చూస్తూ-

"అవును! నాకు డాక్టరు దగ్గరకు తీసుకెళ్ళడానికి దబ్బే వుంటే ఇదెందుకు చేస్తాను?" అన్నది నెమ్మదిగా.

ఏం మనిషి?! నిన్న అంత ధీమాగా నాకు ఇచ్చిన సలహాలు నన్ను మోసం చెయ్యడానికా? నాకా సలహా ఎందుకిచ్చినట్లు? తను నమ్మని ఆ బోడి సలహా ఇవ్వటానికి అంత బెట్టు చేసిందేం?

కోపంగా హేళనగా ఏదో అనబోతూ పైకి చూశాను. ఏ మాత్రం తొణక్కుండా నన్నని పెదాలు బిగపట్టి నేలను చూస్తూ నిలుచున్న ఆ మనిషిని ఆశ్చర్యంగా చూశాను. హసీనా మేరు పర్వతంలా చాలా ఎత్తుగా కనిపించింది.

అకస్మాత్తుగా నాకు ఏదో సత్యం మెరుపులా స్ఫురించింది. డబ్బుంటే తన పిల్లలకి వాతలు పెట్టకుండా డాక్టరు దగ్గరికి తీసుకెళ్ళేదా?!... అయితే... డబ్బుంటే తన పిల్లల్ని పసితనంలోనే పనికి పెట్టెయ్యకుండా కడుపులో పెట్టుకునేదా?... ఇదంతా తెలిసీ, ఇంకా నవ్వుతూ బతకటానికి ప్రయత్నిస్తున్నదా?!... మానసిక సంస్కారాలు, ప్రకృతి సహజమైన మమకారాలు... బతుకులో ఆనందం పండించగలవన్నీ ధన ప్రవాహపు సుడిగుండాల్లో చిక్కుబడి సుళ్ళు తిరిగిపోతూనూ, శుష్కపుటాలోచనల ఎండమావుల్లో ప్రతిఫలిస్తూనూ కనిపించాయి.

గర్వంగా సాగివున్న ఆమె ఆమె మెడను ఆప్యాయంగా చుట్టుకొని వుండి నల్లగా మెరిసి పోతున్న నల్లపూసలదండ శివుని మెళ్ళోని పాములాగా, ఆమెను సవాలు చేస్తున్న జీవితంలాగా ఆమెకు గొప్ప ఆభరణమై అందాన్నిస్తున్నది...

ఆ మనిషిపట్ల ఏదో అపచారం చేశానన్న భావం నన్ను కలచివేసింది. ఆ మనిషి ముందు నా ఆలోచనలు వాటి నీతి నియమాల్తో సహా అల్పమై నిలిచి మూగవైపోగా హసీనాకు సమాధానం చెప్పలేకపోయాను.

★★★